

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи наукових досліджень в туризмі

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	«Туризм»
Факультет	Географії, історії та туризму
Кафедра	Географії і туризму
Семестр	4
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська

Викладач	К. пед. н., доц. Мельничук Лілія Борисівна
Контактна інформація	Lilya1154@ukr.net

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	У процесі вивчення курсу студенти знайомляться з понятійним апаратом і методикою проведення наукових досліджень. У запропонованому курсі розглядається широке коло проблем, пов'язаних з науковою діяльністю студентів: підготовкою доповідей, рефератів, курсових робіт; методикою написання та оформлення тез та статей. Після вивчення курсу студенти зможуть вирішувати проблеми, що стосуються комплексного вирішення завдань науково-дослідницької роботи, вміти застосовувати загально прийняті форми і методи наукових досліджень; використовувати методи наукового пізнання у процесі роботи над курсовим дослідженням, написання рефератів та наукових статей з дотриманням принципів академічної доброчесності; здійснювати науковий пошук з організації, постановки, проведення педагогічного експерименту та здійснення математично-статистичної перевірки її результатів. Теоретичний матеріал викладається у формі проблемних лекцій, лекцій-дискусій, лекцій-візуалізацій. Практичні заняття курсу відбуваються у формі обговорення актуальних проблем, аналізу наукової, методичної та періодичної літератури, а також практичної діяльності, спрямованої на розвиток умінь здобувачів вищої освіти самостійно формувати зміст курсової роботи, визначати структурні одиниці вступу; оформляти результати у вигляді таблиць, діаграм та графіків; укласти список використаних джерел.
Мета та цілі	опанування студентами знаннями наукових досліджень, формування практичних навичок, необхідних фахівцю-досліднику, розширення і підвищення педагогічної етики, культури майбутнього фахівця з туризму
Результати	Здатність до комплексного вирішення завдань дослідницької роботи, уміння

навчання	застосовувати загальноприйняті форми і методи наукових досліджень, використовувати методи наукового пізнання для проведення науково-дослідницької роботи в закладі вищої освіти; уміння здійснювати науковий пошук в організації, постановці, проведенні науково-дослідної роботи та здійсненні математично-статистичної перевірки її результатів з дотриманням принципів академічної доброчесності. Здатність до самостійного пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел, до користування засобами сучасних інформаційних і комунікаційних технологій.
Soft skills: соціально-психологічні аспекти професійної компетентності, що відповідають заявленим цілям програми	Розвиток «гнучких навичок» - soft skills: навичок комунікації, здатність брати на себе відповідальність, управляти своїм часом, здатність до планування, складання прогнозів і передбачення наслідків своїх дій, розуміння важливості зворотного зв'язку / здатність логічно і системно мислити, креативність та інше). Діяти професійно і свідомо.
Пререквізити	«Основи туризмознавства», «Туристичні ресурси України», «Рекреаційні комплекси світу»

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
Змістовий модуль 1		
Тема 1. Наука як сфера людської діяльності	Загальні відомості про суть наукового пізнання. Поняття та функції науково-педагогічних досліджень. Об'єкт та предмет наукового пізнання. Інтерпретація основних понять наукового дослідження. Види наукових досліджень. Фундаментальні і прикладні дослідження. Суб'єкти наукової діяльності.	Експрес опитування, виконання тестових завдань, складання термінологічного словника
Тема 2. Методи наукових досліджень	Загальне поняття про методи наукових досліджень. Класифікація методів наукових досліджень: емпіричні, теоретичні, математичні та статистичні методи. Спостереження як найпоширеніший метод педагогічних досліджень. Методи опитування - інтерв'ю, анкетування, тестування, бесіда. Соціометрія, метод узагальнення незалежних характеристик. Поняття експерименту. Сутність і види експерименту. Ознаки експерименту як самостійного методу. Види педагогічного експерименту. Сутність констатувального, формувального і контрольного експериментів. Послідовний і паралельний експеримент. Математичні методи: реєстрування, ранжування, моделювання, вимірювання. Етапи наукового дослідження.	Експрес опитування, виконання тестових завдань

Тема 3. Форми наукового викладу матеріалів дослідження.	Реферат як одна з форм наукової роботи студента. Види рефератів. Основні вимоги до написання рефератів. Курсова робота. Робота над структурними одиницями вступу. Поняття про вступ, його структурні одиниці, їх послідовність. Актуальність теми, ступінь вивчення розробленості проблеми, огляд специфіки джерельної бази. Мета і завдання дослідження. Кількість завдань у кваліфікаційній роботі. Об'єкт дослідження. Предмет дослідження як частина об'єктивної реальності, що знаходиться у межах об'єкту. Специфіка формулювання гіпотези дослідження. Теоретична основа дослідження. Вибір методів науково-педагогічного дослідження. Організація дослідження. Теоретична і практична значущість курсової роботи. Вибір експериментальної бази дослідження. Основні вимоги до структури і оформлення курсових робіт. Вимоги до структурних елементів основної частини. Вимоги до викладу тексту курсової роботи. Обсяг курсової роботи. Керівництво курсовими роботами.	Експрес опитування, виконання тестових завдань, складання термінологічного словника, обґрунтування актуальності дослідження для однієї з обраних тем, презентація «Вимоги до оформлення курсової роботи»
Тема 4. Оформлення результатів дослідження.	Загальні вимоги. Заголовки структурних частин наукової роботи. Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків (малюнків), таблиць, формул. Нумерація розділів, підрозділів, пунктів та підпунктів. Позначення малюнків, таблиць, ілюстрацій. Нумерація таблиць. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела. Загальні вимоги до цитування. Оформлення списку використаних джерел. Правила бібліографічного опису.	Експрес опитування, виконання тестових завдань, складання термінологічного словника, укладання списку використаних джерел, зображення експериментальних даних у вигляді діаграм
Тема 5. Апробація результатів дослідження	Наукова публікація: поняття, функції, основні види. Види науково-дослідних видань. Дотримання видавничого оформлення періодичних і неперіодичних видань. Вихідні відомості і випускові дані. Вимоги до статей. Авторський і обліково-видавничий аркуш. Структура наукового реферату. Види і структура рефератів. Обсяг реферату. Доповідь на науковій конференції. Сутність про наукову доповідь. Вимоги до оформлення доповіді. Поняття про тези. Рекомендований обсяг тез наукової доповіді. Повідомлення як вид короткої доповіді. Методика написання наукової статті. Структура статті.	Експрес опитування, виконання тестових завдань, складання термінологічного словника, аналіз ситуації (кейс), презентація доповідей
Тема 6. Академічна доброчесність студентів закладів вищої освіти	Поняття про академічну доброчесність. Принципи та фундаментальні цінності академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин. Проблема академічного плагіату. Види плагіату. Порядок перевірки навчальних,	Експрес опитування, виконання тестових завдань, складання термінологічного словника, аналіз нормативних документів

кваліфікаційних, науково-методичних та наукових робіт на наявність ознак академічного плагіату. Програмно-технічні засоби перевірки на плагіат. Алгоритм перевірки роботи на наявність ознак академічного плагіату за допомогою програмно-технічних засобів.

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Основна

1. Власенко Л., Ладанюк А., Кишенько В. Методологія наукових досліджень : Навчальний посібник. Київ : Ліра-К, 2018. 352 с.
2. Гайдучок В.М., Затхей Б.І., Лінник М.К. Теорія і технологія наукових досліджень: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. Львів : Афіша, 2006. 232 с.
3. Закон України про академічну доброчесність (проект). URL : <https://naga.gov.ua/wpcontent/uploads/2021/01/%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%94%D0%BA%D1%82%D0%B7%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%83%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%90%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%94%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C> 4.pdf
4. Ковальчук В.В., Моїсеєв Л.М. Основи наукових досліджень: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. 3-є вид., перероб. і доп. Київ: ВД «Професіонал», 2005. 240 с.
5. Кодекс академічної доброчесності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. URL: <https://naga.gov.ua/wp-content/uploads/2019/07/Кодекс-академічної-доброчесності.pdf> (дата звернення –15.10.2019 р.).
6. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. Київ : КОНДОР, 2006. 206 с.
7. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с. URL: <https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/Osnovy-naukovykh-doslidzhen-Pan-kiv-Malska.pdf>
8. Мельничук Л.Б. Основи науково-педагогічних досліджень : курс лекцій [для студентів педагогічного факультету спеціальностей 012 «Дошкільна освіта», 013 «Початкова освіта»]. Рівне : Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. акад. Степана Дем'янчука, 2019. 50 с.
9. Мельничук Л.Б. Технології педагогічних досліджень та діагностика у дошкільній освіті : навчально-методичний посібник для студентів педагогічного факультету заочної форми навчання галузі знань 01 «Освіта» спеціальності 012 «Дошкільна освіта». Рівне : Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. акад. Степана Дем'янчука, 2019. 56 с.
10. Палеха Ю.І., Леміш Н.О. Основи науково-дослідної роботи: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. Київ : Ліра-К, 2016. 336 с.
11. Пілюшенко В.Л., Шкрабак І.В., Славенко Е.І. Наукове дослідження : Організація, методологія, інформаційне забезпечення: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. Київ : Лібра, 2004. 342 с.
12. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. Київ : ЦУЛ, 2003. 116 с.
13. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень: Конспект лекцій: посібник для студ. вищ. навч. закладів. Київ : Академвидав, 2004. 208 с.
14. Шейко В.М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: підручник для студ. вищ. навч. закладів. 5-е вид., стереотип. Київ : Знання, 2006. 307 с.
15. Юрченко С.О., Юрченко О.Є. Основи наукових досліджень : навчальний посібник для студентів спеціальностей «Туризм», «Готельно-ресторанна справа», «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. 204 с. URL: <https://www.univer.kharkov.ua/images/redactor/news/2017-12-12/Yurchenko.pdf>

Допоміжна

1. Бахрушин В. Академічний плагіат і самоплагіат в науці та вищій освіті: нормативна база і світовий досвід. URL: <http://education-ua.org/ru/articles/1128-akademichnij-plagiat-i-samoplaiat-v-nautsi-ta-vishchij-osviti-normativna-baza-i-svitovij-dosvid9>.
2. Декларація про дотримання академічної доброчесності учасником процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти. URL: https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/05/Deklar_pro_dobr.pdf(дата звернення –15.10.2019 р.).
3. ДСТУ 8302:2015.Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання/ Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Уведено вперше ; чинний від 2016-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с.
4. Лист МОН України від 23.10.2018 No1/9-650 «Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-188>.
5. Мельничук Л.Б. Основи наукових педагогічних досліджень. Плани та методичні рекомендації для проведення практичних занять (для студентів спеціальностей: 012 «Дошкільна освіта», 013 «Початкова освіта»). Рівне: МEGУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2019. 44 с.
6. Мартинюк В.О. Учнівські науково-дослідницькі роботи з географії: методологія та методика. – Навчально-методичний посібник / В.О. Мартинюк, А.С. Романів, О.Я. Романів, В.П. Селецький, О.В. Яроменко. Рівне, 2014. 228 с.
7. Мельничук Л.Б., Марчук О.О., Красовська О.О., Шкабаріна М.А. Педагогічний аналіз готовності майбутніх вихователів до морального виховання старших дошкільників. *Інноваційна педагогіка*, 2021. Вип. 32. Т. 1. Теорія і методика професійної освіти. С. 95-99.
8. Методична інструкція щодо перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень. URL: <http://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=a629d359-964f-e911-b41d-001a4be6d04a&kind=1>(дата звернення –15.10.2019 р.).
9. Методологічні основи географічних наукових досліджень учнів Малої академії наук України : навч.-метод. посібник. / [А. Романів, О. Романів, О. Яроменко; відп. за вип. О. Лісовий, С. Лихота]. К. 2016. 72 с.
10. Методичні рекомендації до написання та захисту магістерської роботи з дошкільної педагогіки та методик викладання освітніх ліній Базового компонента дошкільної освіти. Борова В. Є., Красовська О. О., Максимчук Н. С., Мельничук Л. Б., Пагута Т. І., Петрук О. М. Рівне : ПВНЗ МEGУ ім. акад. Степана Дем'янчука. 2020. 60 с.
11. Положення «Про протидію плагіату в університеті» / Затверджено Вченою радою МEGУ ім. акад. С. Дем'янчука Протокол № 4 від 24.11.2016 р. URL: <https://www.megu.edu.ua/sites/default/files/2021-07/Polozhennja-pro-protidiju-plagiatu.pdf>
12. Положення про групу сприяння академічної доброчесності. URL: <http://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=d82d0ce9-ad76-e811-93e1-001a4be6d04a&kind=1>(дата звернення –15.10.2019 р.).
13. Правила оформлення списку використаних джерел при написанні наукових робіт. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/4518/pravylaoformlennyaspskuvykorystanyhdzherel.pdf>
14. Яроменко О. В. Аналіз розвитку історико-географічних наукових досліджень в Україні / О. В. Яроменко // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Луцьк. 2011. № 9. С. 197–200.
15. Яроменко О. В. Романів О.Я. Микулін М.М. Регіон як інвентивна туристична дестинація // Регіональні геоecологічні проблеми: сучасний стан та шляхи їх вирішення: Збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (м. Рівне, 20-22 жовтня 2016 р.). Рівне, 2016. С. 142–145.
16. Яроменко О. В. Теоретико-методологічні засади вивчення наукової школи при історичному аналізі науки. Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ: збірник наукових праць. № 1 (13). Рівне: РВЦ МEGУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2015. – 345. – С.198–204.
17. Яроменко О.В. Наукова школа як об'єкт аналізу у суспільно-географічних вивченнях. Сучасний стан, проблеми та перспективи географічної науки в Україні: матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару, присвяченого 65-річчю з дня народження О.В. Заставецької (м.Тернопіль, 27 квітня 2018 р.). Тернопіль: Вектор, 2018. С. 70 –74.
18. Яроменко О.В., Басюк Т.О. Кваліфікаційна робота: методичні рекомендації до виконання та захисту для здобувачів вищої освіти за галуззю знань 24 «Сфера обслуговування»

спеціальності 242 «Туризм» освітнього ступеня «бакалавр» денної та заочної форм навчання. Рівне: МEGУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2020. 30 с.

19. Ярошенко О.В., Романів А.С. Методичні вказівки до виконання практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи організації наукових досліджень в туризмі» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 242 «Туризм» денної та заочної форм навчання у галузі знань «Сфера обслуговування» (видання друге зі змінами). Рівне: МEGУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2021. 40 с.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перекладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (Тема 1-6)	60
Підсумковий контроль (залік)	40
Загальна кількість балів:	100

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни